

ПОЛІТИЧНА СВІДОМІСТЬ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Автором здійснено огляд політичної свідомості сучасної молоді з проблематики усвідомлення та ролі кожної людини в політиці. Автор узагальнив та описав як молодь України усвідомлює себе в політичному житті суспільства.

Ключові слова: політика, політична свідомість, молодь, патріотизм.

Abstract

The author made an overview of the political consciousness of today's youth perspective and awareness of the role of each person in politics. The author summarized and described the youth as Ukraine realizes himself in the political life of society.

Keywords: politics, political consciousness, youth patriotism.

Вступ

Останні роки є для всього українського суспільства визначальними з точки зору змісту політичних подій. Події Майдану 2013 року, зміна влади, війна на сході, анексія Криму змусили заново переглянути свої політичні погляди більшу частину населення. Безумовно, фіксація цих поглядів та їх подальше вивчення є необхідним елементом для розуміння загальних політичних настроїв в суспільстві, соціальних проблем, особливостей політичної свідомості.

У нашому дослідженні ми торкнемося вивчення політичної свідомості молоді, яким воно є на момент зміни структур влади. Вивчення необхідно для виявлення всіх проблем політичної свідомості під час наступності обраного курсу, для їх подальшого врахування при організації цілеспрямованої молодіжної політики, створення перспектив на майбутнє, так як молодь це те, що послужить основою майбутнього суспільству.

Результати дослідження

Вивчення даної проблематики в Україні активно велося в рамках декількох наукових дисциплін, таких як соціологія, психологія, політологія.

Вивчення соціологічними методами політичної діяльності та політичної поведінки різних соціальних груп передбачає виявлення в даній діяльності і даному поведінці ролі масової політичної свідомості.

Від стану політичної свідомості різних соціальних груп, панівних у ньому ідей і настроїв, залежить багато чого в політичній, соціального, культурного життя суспільства [1].

Особливо важливо враховувати стан політичної свідомості молоді - найбільш активної частини суспільства, якій належить майбутнє. «Міжнародна комісія з гуманітарних питань ООН серед чинників змін, поряд з новими державами, громадськими рухами, сучасною технологією, транснаціональною кооперацією і т.д. в якості реальної і значної сили змін визначає молодь. У документах ООН наголошується, що в міру зростання чисельності молоді, вона стає найбільш потужним чинником у формуванні суспільства. Передбачається, що до кінця сторіччя особи віком до 30 років будуть становити майже 60% населення земної кулі, а люди до 25 років - близько 50%. У будь-якому випадку з молоддю доведеться рахуватися як з силою, яка визначатиме політичні, економічні та соціальні структури суспільства, і яка вже виступає в якості чинника розвитку духовної культури сучасного суспільства. В області дозвілля, засобів масової інформації (телебачення і радіо), художнього життя, поп-музики, кінематографа, моди молодь є важливим чинником формування

смаків. Її духовні цінності поширюються по всьому світу. Її погляди роблять все більший вплив на владу імущих. Однак роль молоді в суспільному розвитку багато нижче, ніж повинна і може бути».

Формування політичної свідомості молоді є важливою функцією соціальних інститутів.

Виховання на принципах толерантності, політкоректності, громадянськості, патріотизму, відповідальності, довіри до дій державної влади сприяє успішній інтеграції молоді у політичне та соціальне простір, ідентифікації з загальними цінностями і нормами, є запорукою відтворення суспільства і його стабільності. У цьому зв'язку особливого значення має дослідження різних механізмів становлення молоді як суб'єкта соціально-політичних відносин.

Молодь як соціальна група неоднорідна за своїм складом. Традиційно найбільш передовою частиною молоді вважалось студентство. Тому всебічне вивчення даної соціальної групи активно велось в рамках різних наукових дисциплін, таких як соціологія, психологія, політологія. У тому числі вивчалися і особливості політичної свідомості студентства.

Відомі праці Ю.А. Зубок, В.Е Семенова, І.М. Іллінського, присвячені дослідженню ціннісних орієнтацій молоді та студентів, О.В.Сорокіна, присвячені особливостям формування політичної свідомості сучасної російської молоді, та ін.

Однак політична свідомість студентської молоді легко змінюється під впливом подій, що відбуваються у світі, країні та регіоні. З'являється потреба у нових дослідженнях, у вивченні динаміки зміни політичної свідомості молоді. Тема ця не перестає бути актуальною [2].

У змістовному відношенні більшість дослідників розглядає політичну свідомість як багатовимірне, неоднорідне, внутрішньо суперечливе, багаторівневе утворення, в узагальненій формі відображає ступінь знайомства суб'єкта з політикою і раціонального до неї відношення.

Політична свідомість тісно пов'язана з політичною поведінкою - вона виступає в якості раціональної основи суб'єктивних механізмів такої поведінки.

У традиційному вітчизняному розумінні політична свідомість трактувалося як варіант громадського свідомості, що виникає як відображення, перш за все, соціально-економічних умов буття людей. У загальноприйнятій світовій традиції політична свідомість розглядається в більш широкому контексті, як вся сукупність психічного відображення політики, як її суб'єктивний компонент, що виявляє себе на різних рівнях, у різних ситуаціях.

Поняття політичної свідомості має досить тривалу історію вживання в різних областях суспільствознавства, воно відноситься до числа міждисциплінарних, комплексних категорій, з різних точок зору досліджуваних різними науками про людину і суспільство.

Політична соціологія трактує його, перш за все, як сукупність, з одного боку, установок і стереотипів, сформованих поза сферою політичної свідомості, і, з іншого боку, висновків, отриманих в результаті самостійного аналізу індивідом або групою соціально-політичної дійсності, виділяючи в якості особливих факторів ідеологічні компоненти політичної свідомості, які надають на нього значний спотворює вплив.

Події в країні, що відбувалися починаючи з часів Євромайдану кардинально змінили політичну свідомість молоді, про що свідчать опитування та дослідження «Молодь 2015». Були проведені опитування на тему: «громадянська позиція та активність, національна ідентичність, політична свідомість». Оприлюднені дані свідчать про наступне:

1. За національною та патріотичною ідентичністю 91% опитаних вважають себе українцями за національністю, 6% вважають себе росіянами, 1% - представником іншої національності, 4% - опитаних важко визначитися з цього питання.

2. Пишаються тим, що вони є громадянами України - 81% опитаних представників української молоді. Не пишаються українським громадянством 8%, а близько 11% опитаних не змогли відповісти на це запитання.

3. Готові захищати свою країну зі зброєю в руках, у разі, якщо їх мобілізують 26% респондентів (серед чоловіків таких 34%, серед жінок 17%). Ще 3% опитаних вже брали або беруть участь у військових діях.

4. Хочуть жити в Україні і не планують емігрувати - 44% опитаних представників української молоді. Ще 38%, можливо, хотіли б повчитися або попрацювати закордоном якийсь час, але потім повернулися б до України. 17% молодих людей хотіли б емігрувати з України - 4% планують це зробити найближчим часом, 13% шукають відповідні можливості. Серед тих представників молоді України, хто хоче емігрувати, 58% пояснюють це тим, що в Україні зараз немає таких можливостей для роботи, як в інших країнах, ще 56% зазначають, що в Україні немає реальної демократії і

законності. Загалом 69% молодих людей вважають, що держава повинна вживати хоча б один тип нижчеперерахованих заходів, спрямованих на виховання національнопатріотичної свідомості дітей та молоді, зокрема:

- Виховувати почуття патріотизму з дитячого садка (44%),
- Створювати національно-патріотичні гуртки, організації, клуби (25%),
- Створювати та демонструвати більшу кількість національно-патріотичних фільмів, розповсюджувати художню літературу національно-патріотичної тематики (22%),
- Сприяти появі більшої кількості тем національно-патріотичної спрямованості в ЗМІ (22%),
- Фінансувати заходи національно-патріотичної спрямованості (20%),
- Розвивати молодіжні громадські організації патріотичного спрямування (18%) [3; 4].

Такі кардинальні зміни відбулися у свідомості молоді за дуже короткий проміжок часу. Молодь відчула силу в своїх руках, та показала владі країни, що не підкориться її неправильним та не патріотичним діям. Молодь зрозуміла, що потрібно бути активним учасником політичного життя країни. Події Євро майдану показали, що разом «Ми – сила».

Висновки

Таким чином політична свідомість сучасної молоді дуже швидко змінюється зі зміною ситуації в країні, дій чи бездіяльності влади, та багатьма іншими чинниками. В останні кілька років молодь усвідомила свою силу, та свій вплив на владу та її дії. Молодь показала, що потрібно рахуватися з думкою народу. Свідомість молоді змінюється завжди і х приходом нових поколінь, політична свідомість буде іншою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Тощенко, Ж. Т. Соціологія: Загальний курс [Текст] / Ж.Т. Тощенко. – 2-е вид., Доп. і перераб. – М.: Юрайт-Издат, 2004. – 527 с.
2. Соціологія молоді: Підручник [Текст] / Ю. Р. Вишневецький, В.Т. Шапко. – К.: ГОУ ВПО УГТУ-УПІ, 2006. – 430 с.
3. Молодь України – 2015 [Електронний ресурс] http://www.gfk.com/fileadmin/user_upload/dyna_content/UA/Molod_Ukraine_2015_UA.pdf – Київ 2015.
4. Годлевська В. Ю. Патріотизм в розумінні сучасної студентської молоді / В.Ю. Годлевська // Грані. Науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах. – Дніпропетровськ: Грані, 2015. – № 11/2 (127). – С. 83–87.

Тодорашко Григорій Юрійович — студент групи ІАТ-14мс, факультет машинобудування та транспорту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: grigorij.todorashko94@gmail.com.

Todorashko Hryhorii U. — student group ІАТ-14ms, Faculty for Machine Building and Transport, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail : grigorij.todorashko94@gmail.com.

Науковий керівник: **Годлевська Валентина Юрївна**, доктор історичних наук, професор кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail : maolpava@yandex.ru

Supervisor: **Godlevska Valentina** — doctor of historical Sciences, Professor, Department of political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail : maolpava@yandex.ru